

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні довесеня по 15 кр. від стрічки.

Переміни в соціяльній демокрації.

(+) Соціяльна демокрація не любить, щоби розправляли про розвиток і переміни, які відбували ся і відбувають ся в її становищу і програмі. Однак мимохіть всюди она приневолена, як-раз задля зросту своїх прихильників, числити ся з обставинами і нагинати свою єдиноспасительну догму то сюди, то туди.

Німецька соціяльна демокрація має яко організоване сторонництво ледви сорок літ житя. Коли она вказує на два мільони виборців, що голосували на її кандидатів в 1898. році, то не може забувати, що сих кандидатів не вибрано з окликом великого перевороту. Розумінє і змаганє Лясаля йшло до революції, хоч як фантастично він розмальовував собі засоби і дороги до осягненя сеї мети. Він не допускав якої небудь думки про компроміс, або навіть про терпимість для вступуючого суспільного ладу так само як Маркс. До початку 90-их років переворот і революційна диктатура пролетарияту буда не лише окликом, але й переконанєм соціяльних демократів. Старий Лібкнехт сподівав ся сего дожити, а чимало було таких соціал-демократів, що займали ся віщованєм, коли то прийде сей великий день. Хоч неперечно вже й тоді між «свідомими» товаришами було багато зневірив, що не вірили в державу будуччини і не добачали в диктатурі пролетарияту всемогучого ліку на соціяльні нерівности і кривди, то всеж таки вистерігали ся висловлювати явно свої думки. Треба було піддержувати сподіваня товаришів на переворот і безпосередні потім переміни всіх відносин. Слово про дудніючі кроки робітничих баталіонів додавало охоти до участі в виборах. Зелізний закон про плату, який нібито намагає ся обнизити до конечної

міри плату робітника навіть при корисних обставинах торговлі і фабрик, зростаюча нужда широких верств, були несхитними догмами соціяльно-демократичних апостолів. Кождий сумнів уважано єресью і карано виключенєм з партії. Всяка предлога до соціяльної реформи, хочби посеред товариского руху, викликувала недовіре і зависть проводирів. Пропаганда революції і держави будуччини здавали ся одинокою задачею соціяльної демокрації. Але німецька соціяльна демокрація ще менше як французка мала засобів, оружя і людей, щоби починати боротьбу проти державного ладу, а переважна значно більшість товаришів не жила зовсім революційними традиціями, ані не мала найменшого до них потягу. Подібно як англійські соціялісти задля своєї флегми так і німецька соціяльна демокрація не вдає ся в галабурди і ворохобні, до яких так часто доходить серед робітників романських країв. Пристрасти сторонництва розгривали ся у вступних статях часописий соціяльно-демократичних і в бесідах їх проводирів в райхстагу і на вічах та зборах; але хоч як шкідно се впливало на широкі верстви народні, скілько ненависти і зависти се засіяло, хоч які бадамутства викликувало се у деяких — всеж таки не могло здержати розвитку і зміни соціяльного законодавства, ані розжарити революції. При тім навіть несвідомо і незамітно, як-раз задля своєї безграничности і пересадки, соціяльна демокрація мала в собі antidotum.

Дійшовши до свідомости, що політичну силу можна осягнути лише політичною боротьбою, добивала ся соціяльна демокрація здавна посольських мандатів. Не думала навіть про се, що безжарно годі сидіти в парламенті трийцять літ і брати участь у всіх нарадах і роботах, навіть колиб лише голосувало ся самим — «ні!». Тепер жалує ся часть сторонництва, що

все ще стоїть на становищі перевороту і соціялістичної держави будуччини, на шкідний вплив парламентаризму на заступників соціяльної демокрації. Бо не лише парламентарні звичаї і услівя житя відбивають ся на них, але й глибше зрозумінє річий, вартість спільної роботи для добра загалу, конечности держави, в котрої удержаню і скріпленю слабші мають найбільше участі, — все те проявляє ся в розправах і промощує собі дорогу скрізь всякі пересуди. Дятого лише питанєм часу є переміна одної части соціяльної демокрації в Німеччині і Франції в радикальне сторонництво реформи. Перше не сьміли соціяльно-демократичні послы призволити ані феника, перше не сьмів ніякий виборець брати участі в клясових виборах, фльоата, кольонії, заморські торговельні зносини викликували в сторонництві лише глузванє. Якжеж усе те змінило ся протягом немногих літ! З боротьби аграрників проти торговельних договорів зрозуміла соціяльна демокрація спільність інтересів міщанства з робітниками і навчила ся їх боронити. Спершу висвистували заповіджену Вільгельмом I. реформу німецького соціяльного законодавства, тепер намагає ся соціяльна демокрація се законодавство доповнити і дальше розвинути і називає ворогами робітників сих, що бажають сю роботу спинити. Проводирі її не хотять давно вже чути про насильну революцію, лише вижидають сповнення соціал-демократичної програми поступенним розвитком справ, а виборча урна має заступити барикади. Они так само мало що вже уміють оповісти про соціялістичну державу будуччини, як ниньші люди, а бажаючи щораз більше осягнути впливу і значіня в райхстагу, що однак не може стати ся без дійсного ослабленя їх програми, осягає в кругах товаришів заводовий рух, що змагає до поправи робітничих условій і відносин, успі-

7

Лев Лопатинський.

Перед і за кулісами.

(Оповіданє).

IV.

Др. Юрчин звик був дивити ся на людські чувства і пристрасти як на вислід фізіологічних потреб організма, єго задоволеня або недостачи задоволеня. Вправді не понимав тої загальної основи всіх чувств так грубо і примітивно, як оно буває у деяких мало інтелігентних осіб. Овсім старав ся в перших роках своїх університетських студий перейти цілу скалю всіх тонкоствий відчуваня нервової гіперцивілізації заходу. Велике сьвітове місто давало до того багато нагоди і майже заманювало пізнати ті ріжні струї, які громадають ся в єго осередку. Юрчин запізнав ся з новітною літературою, оглядав твори штуки, студіював філософів і дійшов до зрозуміня тонких і завилых питань недовірчивого і нічим невдоволеного духа часу. Але коли від тої секції людської мысли прийшов до секції людского тіла, коли мусів покинути

філософію і психольгію а забрати ся до медицини, став поневоли матеріялістом і знечужив ся на ефемеричні вражіня скомплікованої душі. Тому він, сидючи тепер на кріслі перед отвореною сценою, старав ся на дурно здати собі справу з того, що бачив перед кількома хвилями за кулісами. Він просто не міг зрозуміти тої неумотивованої пристрасти, тої пересадної амбіції для марного, переминаючого успіху на сцені, того наставаня на такі незначні дрібниці, що дотичать сцени.

Тим більше здивував ся, коли вийшли на сцену обоє старі: лисий тато і єго ледаца жінка. Тато вибирав ся в дорогу, а жінка, хотючи затерти сліди свого лихого поведєня, працювала з ним так чуло, що і лисий розмяк як віск та став витирати сльози полою. Та чула сцена викликала зразу сьміх в аудиторії, але коли видці побачили щире, глибоке чувство в лиці лисого батька і аж до злуди уданий жаль ледачої жінки, зміркували враз вагу хвилі, що віщувала нещасливий кєнець цілої події.

— Як они можуть удавати таку ревність — питав ся Юрчин сам себе, — коли перед хвилею так посварили ся. І то не на сцені, але в житю, не удаючи, але напавду!

— Напавду? — усьміхнув ся сам до себе — а що у них більшою правдою: жите, чи

сцена? Бути може, що они відносять ся до сцени з більшою серіозностю, як до житя. Таж жите також нічо більше як гра, як забавка, доки не западе занавіса — смерти.

Але він покинув ті глибокі рефлексії, і звернув ся до Голубовича з поверховною заміткою:

— По них не пізнати, що перед хвилею сварили ся.

— Но-но, сказав адвокат, они докінчать своє зараз, коли зйдуть зі сцени. Се подруже вже зване з того, що заєдно сварять ся.

— Може тільки грають комедію і поза сценою?

— Хто їх там знає, артистичний нарід має свої особні порови.

Юрчин не відвертав вже більше своєї уваги від сцени. Події наступали скоро і зближали ся з природною неминучостю до нещасливого кінця. Ледаца мати не слухала наказів лисого батька по єго від'їзді, щоби стеречи доньку від парубка, в котрім она задурила ся сліпою любовю, але ще сама зближала їх обоє. Дівчина переживала короткі хвилі любого коханя. Ніжність Комарівної, єї мила вдача, те цілковите відданє ся волі мушчини, як она здає ся на єго ласку і неласку, віддані були дуже симпатично. Видко було, що в тім відношеню парубка до

хи коштом політичного руху. П'ять літ незвичайного економічного поступу усунули догми про залізний закон о платі і нужду мас: життєве становище німецьких робітників, матеріальне й інтелектуальне двигався шораз більше, ростуть дрібні маєтки, далеко в більшій мірі як великі, а також фальшивими показали ся віщованя, що мусить збільшати ся пропасть між убогими і богатими, освіченими й неосвіченими. Поміж скрайними суперечностями витворює ся навпаки шораз більше число таких, що зближають ся до себе в маєтку, розумію, знаню і змаганях. Зачудоване, яке викликає техніка, признане, яке находити робота, причиняє ся чимало до зближення всіх верств народних і надає рішучо морального впливу. Голова і рука працюють згідно над тим, а з цінованем ручної роботи, з свідомістю, що всяка робота має однаковий інтерес в розвитку і розповсюдженю культури і гуманности, дає основу до соціальної реформи, установає засаду вирівнюючої справедливости. Соціально-демократична доктрина про непримиримість ключових інтересів, капіталу і праці, не може супроти дійсних подій на довго удержати ся, а то тим менше, чим яскравіше і беззгляднійше виступає на яву терористична соціально-демократична господарка в практиці. В соціально-демократичних підприємствах виступають найбільші суперечности і спори між підприємцями і робітниками. Керманічі тих підприємств намагають ся обнизити плату робітників і обмежити їх свободний рух і свободне висловлюване думок.

Події в Липску, боротьба тамошних соціалістичних проводирів проти друкарського союзу і касових лікарів, доказують, чого людскість мала би сподівати ся в соціалістичній державі будуччини. Деспотизм неосвіченої і жадібної влади бюрократії зовсім не є приманливий. Такі досвіді робітничих і інших верств народних, для котрих радикалізм і соціальна демократія є приманливі, мусить підкопати довіре в соціалістичну державу будуччини. У Франції заострюють ся суперечности між дійсними робітниками, що при всяких змовах і галабурдах наставляють свою спину, а «ренеґатами роботи», т. є. висланими з синдикатів і оплаченими апостолами змови шораз більше. У нас фразесовичі соціальної демократії і радикалізму довго ще будуть голосити переворот суспільного і державного ладу яко свою властиву ціль життя, але они не спинять реформи соціального законодавства і розвитку рефор-

дівчини рішуть тільки его добросовісність, его привязане до тої істоти, що віддала ся ему цілком. Але ні, тут рішила суперниця Комарівної, ся дівчина, котру представляла Касенківна. Любчик не устояв ся, покинув «плаксиву Присю, для чепурної Химки». Касенківна взяла его своєю сьмілою бесідою, відтягнула его своїми притиками і прикувала до себе зальотністю, що ще підносила єї красу.

Аж тепер почала гра на сцені займати чувства Юрчина. Сам не знаючи про те, він прилучив ся до граючих: любив і ненавидів разом з ними. Его брала злість на безхарактерного любовника та на перебігду а злобну Косачівну, жалував лисого тата, що в далекій дорозі не може устеречи своєї одинокої дитини перед нещастем, а найбільше жаль ему було Комарівної, що виглядала, як підкошений цвіт. Єї лядця зблідли, очи запалили і отворили ся широко, мов би питались: що мені тепер в світі робити? Жаль і розпуку віддавала молода акторка з таким правдивим чутєм, що Юрчин протирив очи, не довірлючи, чи се та сама дівчина, така звичайна і тиха, яку єї бачив за кулісами. В послідній сцені она кидає ся у воду, хоче там забути свою кривду. Єї ратують, а лисий батько, що як-раз вернув з дороги, приводить єї до життя і прощає тяжку провинну.

(Дальше буде).

маційних думок до тої мети і до таких форм, які не виродили ся в головах основателів соціальної демократії.

Водні дороги.

Правительственне предложєне про силвані канали міністер-президент др. Кербер попередив в палаті довшю промовою, в якій відбила ся ціла свідомість правительства, що приступає до далекогосяглого, дуже коштовного, але і дуже корисного в будучности діла.

До тепер Австрія мала лише один дуже короткий, водний канал. Тепер мають перевести ся великі канали через цілі краї і довершити ся регуляції рік на великих просторах. Кошти будови будуть правдоподібно богато більші, чим загално припускають. Виесуть коло 750 мільонів корон.

Також в доходах зі силвних рік треба приготувати ся правдоподібно на немалій недобір через довгий програт часу. Але тому, що ціле населєне інтересованих країв домагає ся побудованя каналів і є готове до великих жертв, правательство уживає своїм обовязком не зволікати довше в сею справою.

О скільки ходить о Гатичину, то в першій ряді належить взяти під увагу подешевленє тарифи, що відділяє корисно на рільнічі інтереси, особливо щодо збіжа, фабрикації цукру та текстильного прміслу, яким треба прийти в поміч створенем дешевого ввозу, як і привозу камінного угля та сирих матеріалів.

Ціла сіть в водних доріг в полудневих провінциях монархії мусить також стаги переведеною, щоб могла віддати дійсні услуги продукції і причинити ся до єї розвою. Правительство стоить на становищу, що для ріліничого прміслу і торгівлі мусять найти ся дешеві дороги за границу, бо в сей спосіб розширять ся обсяг нашого ввозу.

Свої висоди, які ми тут подали в короткім змісті, закінчав президент міністрів словами:

Від самого початку ми придержували ся надії і ще завжди придержуємо ся єї, що піднесенем на великі розміри ріліничства на енергічне підпиранє культурних і матеріальних інтересів всіх народів, замешкуючих монархію, причинило ся найбільше до утравалєня внутрішнього супкоюю.

Є деякі познаки, які стверджують, що населєне симпатично витгає сего рода тенденції. Сотки мільонів, вложені в залізні дороги і канали принесуть обильні відсотки, коли стануть завязком до утравалєня внутрішнього мира.

З державної ради.

Як ми вже вчера донесли, на початку вчерашнього засіданя прийшло до розправи над наглим виесенем пос. Кльофача в справі лихого обходженя ся з жовірами. Пос. Кльофач в своїй промові наводить численні знущаня ся офіцірів і підофіцірів над вояками, ілюструє національні відносини у війоку, з якими трудностями борикають ся неїмецькі рекруги, заким навчаєт ся німецької командирки та заявляє, що відповідь міністра краввої оборони в справі самоубійства Жіляка була недостаточною.

Пос. Герольд в довшій бесіді виступив против побоїв і перетяженя жовірів і також признав відповідь міністра недостатчною; вкінці заявив ся за виесенем Кльофача.

Ухвалєно замкнути дискусію і вибрано генеральних бесідників: Дашницького і Гольєського. Тимчасом пос. Фресль вносить, щоб перервати засіданє, доки в палаті не поьявить ся міністер краввої оборони Вельєрґаймб. Виесенє ухвалєно голосами Славян, Італійців, соціалістів і Шенереріяців; наступила перерва, яка тревала звищ годину.

По перерві заяв перший слово міністер краввої оборони і не хотячи вдавати ся в полєміку з передбесідниками, зазначив лишєнь, що всякий слухай надужитя у війску дістає ся до публичної відомости, а часто у формі, не відпопадаючій правді. Відтак бесідник казав на високу ціль армії та висказав надію, що палата в переконаню про добру волю і старанє війско-

вого заряду висказє цілковите довіре до армії, а она за те віддачить ся.

Пос. В. Дідушицький виесноє, що Польки голосували тому за перервою, що міністер сам найлучше згоден боронити армію, тепер жадає замкненя дискусії, яку міністер отворив наново своєю промовою. Сему спротивив ся пос. Крамарж. Віцепрезидент Праде прихляє ся до виесеня Дідушицького, а пос. Шальк підпирав висоди Крамаржа. Вкінці удлєно голосу пос. Горжіці, який висказав своє поважанє для армії, але бажав в єї власнім інтересі, щоби надужитя, про які була бесіда, більше не повторили ся.

Тепер замкнено дискусію і промовив contra генеральний бесідник Гольєський. Він відчитує ряд листів, писаних жовірами, на доказ, як лихо обходять ся з ними їх війскові настоятелі. За виесенем говорив пос. Дашницький, доказуючи, що при теперішній організації армії не служить культуральним цілям. Она боронить лише капіталістичних інтересів. Бесідник вказує на промову цісаря Вільгельма, який визнає своїх жовірів против внутрішнього ворога. Слдяїсти не є врягами армії, але уважають єї завданям охорону перед заграчичними врягами. Вкінці белідняк обговорював часті самоубійства в австрійській армії і закінчив словами: як довго в нашій армії будуть існувати варварські карі, так довго міністер не може говорити про якісь висші ідеали.

При голосованю наглість виесеня не позискала двоє третин більшости і там самим перервала.

По фактичній спростованю д-ра Сустершіча до стенографічного протоколу, перейшла палата до дневного порядку і в подрібні-ж дискусії над *новєлю про скрбові належитости* приймила § 3-10 в редакції комісії по відкнєнню ріжних виесєнь меншости.

На кінці засіданя президент міністрів др. Кербер виєс *предложєне про* силвані канали та при тім виголосив довшю промову, в якій зазначив вагу сего великого і нового для Австрії підприємства.

Слдяюче засіданє ві вторник.

З політичного поля.

З Англії надійшла сего тижня сензаційна вість, що тамошнє правительство має предложити проєкт закона для наложєня мита довозового на цукор і вивозового на уголь. Ще недавно ніхто не повірив би був в можливість такої зміни в системі англійської господарки, що правительство носить ся з гадкою заведеня деяких мит для покритя мільонових коштів трансвальської війни, то принускано що найбільше можливість висшого оподаткованя горівки.

Система свободної торгівлі так увійшла в кров і кости Англійців, що здавало ся, що наложєне мита на артикул загалчої і доконечної консумції, як цукор, може викликати грізні маніф-стації, а навіть уличні заворушеня. Але під вражінєм величезних страт на поли трансвальської війни та непевности висліду сеї війни, опозиція замовкла. Ані один голос не запротестував против наложєня мита на цукор. Се є переворотом в економічних поглядах щодо тих догм, які до тепер уважано ненарушимими. В Англії поводи переходять від засади свободної торгівлі до системи охоронних мит. Тож само собою накидає ся, що і другі європейські держави підуть за сим прикладом при відновленю торговельних трактатів, яке небавом має наступити. Се може потягнути за собою величезні зміни на економічнім, а навіть і на політичнім поли.

З Трансвалю Кітшенер довозить про цілі юрби полонників, яких він мав забрати, а тимчасом з листів англійських вояків, оголошуваних в дневниках, виходить, що Англійці програли навіть кілька отвертих битв з Бурами і поносить величезні шкоди від безнастанних нападів, заїдок і рабунків Бурів. Полонники Кітшенера се бурські жінки і діти, яких він з сільських фарм казав позганяти до міст, щоби там вимирали з голоду. Лондонські дневники доносять, що Бота, Долярей та інші знамениті команданти Бурів одержали повідомленє від Кітшенера, що

він готов прийняти їх з кінцем сего тижня під виразним застереженням, щоби не підношено справи самостійності буреских республік і амнестії. В Лондоні мають надію що-до вислідків сего кроку, що всі вожди, крім Девета, приймуть візване Кітшенера. Англіяці старюють ся позискати собі Бурів приреченням, що неависний їм губернатор Мільнер має покинути полудневу Африку. Однак можна сумнівати ся, чи за сі уступки Бурі зречуть ся свого права до независимости.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Аристарха апост.; рим.-кат. Віталіса муч. і Павла. — В понеділок: гр.-кат. Ірини; рим.-кат. Петра. — Ві вторник: гр.-кат. Симеона пр. Акадія; рим.-кат. Катерини.

— **Тарасові обходи.** Заходом питомців руськ.-кат. духовної семінарії у Львові відбудуть ся в неділю дня 28. с. м. вечерниці з такою програмою: 1. Вступне слово. 2. Борзнянський: «Улиши Боже глас мой», хор. 3. Шевченко: «Сон», деклямація. 4. Шевченко-Горницький: «Ой не шуми дуже», соляо баритонове. 5. Слободян: «Quod-libet» руських пісень, оркестра. 6. Колесса: «Ой умер старий батько», хор. 7. Hugo Kasteneder: «Серенада», оркестра. 8. Шевченко: «Давидові псалми», деклямація. 9. Egnani: «Cavatina», оркестра. 10. Лисенко: «Визанка народних пісень», хор. — Початок точно о годині $\frac{3}{4}$ 7. вечером.

— **3 товариства ім. Котляревського,** у Львові. Засіданя Відділу відбуде ся ві вторник дня 30. с. м. о 7. год. вечером в локалі тов. «Руска Бесіда».

— **3 Станіславова** пишуть нам: Дня 25. цвітня відбули ся загальні збори «Банку звязкового», на яких по раз перший від его істнованя *вибрано надзираючу раду, зложениу з самих народців.* Москюфіли, вдячи, що їх кандидати перепадуть (народців враз з селянами прибуло на збори 135, — кацапів мало що понад 30 осіб) вийшли з салі, заявляючи устами д-ра Алексевича, що з банку виступають. Кацапський, капітульний синедрион вибрав вже капітульні капітали і вложив їх до польского, міщанського банку. Мимо кацапських інтриг, ведених віддавна і створене звязкового банку вийшло обезпечене; банкові справи розвивають ся правильно.

— **3і Стрия.** Товариство Міщанська Бесіда в Стрию уряджує в неділю 28. цвітня с. р. о годині 12. в полудне спільне сьвячене в кминатах товариства в Народнім Домі. Уділове 1 К.

— **Др. Кос** пише в 18. числі «Громадского Голосу» про свій Zwischenruf в часі промови посла Барвіньского, який «національно-демократичній партії» закидав залежність від москвофілів: «Ось подивіть ся на мій москвофільський Zwischenruf! Не тямлю на разі его дословно, але прецінь не припустите, щоби я такий ідіотизм сказав. Се мабуть. Впов. Барвіньский, коректу робячи, справив собі Zwischenruf-и». Видно, що др. Кос свого признаня залежности від москвофілів соромить ся, коли випирає ся Zwischenruf у. Ми ще раз констатуємо, що такий Zwischenruf вийшов з уст д-ра Коса і приймаємо до відомости, що він був «ідіотизмом». Підозріване, будьто в. Барвіньский «справив собі Zwischenruf» є також другим, безличним «ідіотизмом». Нам відомо, що др. Кос робив заходи в етенографічнім бюрі, щоби «справити собі Zwischenruf-и» та вадармо. Цікавий посол з тими своїми «ідіотизмами». Виборці можуть собі погратулювати!

— **Нововибраний управляючий совіт Ставропільского Інститута** уковституував ся так: настоятелями церкви вибрані др. Лев Павенцький і Дим. Глиньский; д-мів інженер Мійский і Глиньский; друкарні і літографії радник Чачковський, др. Зайць і Т. Коцовский; бурск. рада. Герасимович і др. Лагола; книгарні і магазинів др. Ясевицький і А. Нічай; каси, архіву і музея проф. Сивуляк; референтами юридичних справ вибрані: радн. Герасимович, радн. Ямьанський, др. Павенцький і др. Вол. Шараневич; прокуратором інститута др. Зайць; секретарем М. Клемертович. Слудяком Інститута лишаєсь на дальше др. Добрянський. Вибрано також анкету в справі відновленя церкви і давнілиці та реставрації е-вентуально перебудови інститутских домів. В склад анкети входять радник Герасимович і Гавришкевич, інженер Мійский і адв. др. Павенцький.

— **Міцкевич і Шевченко.** Під сям заголовком замістили «Одесскія Новости» довшу статю, в якій автор обговорює вплив Міцкевича на Шевченка. Після автора сліди того впливу і російських письменників сліди в творах Шевченка, писаних перед роком 1845.

— **Ректор черновецького університету** проф. др. Гауке має бути покликаний на вродавський університет.

— **Die «voranleuchtende» deutsche Cultur** почи-

сувала ся на засіданю парламенту у вторник, дня 23. л. цвітня, такими епітетами: «Pflichtvergessen», «unberufen», «unfähig», «ganz unfähiger Mensch», «ganz perfider Mensch», «perfider, gemeiner Kerl», «keck und frech», «hohe Schule der Gemeinheit», «gemeinster Kerl», «ordinärer Schuft», «Schuft», «ehrloser Schuft», «zu dumm», «perfidester Weise», «ehrloser Lügner», «gemeinster Haderlump», «ganz gemeiner Lügner», «gemeine, impertinente, infame Weise», «Heuchler», «Sie Jud!», «Ein Jud hat zu kuschen!», «ehrloser Schuft», «niederträchtigste Gemeinheit», «Wir hauen zurück!», «Haut's nur!», «Polizei in der Kutte», «Unsinn», «Schweigen Sie!», «Sie sind ein Schafskopf, ein Clericaler!», «Hoch Liguori!», «römischer Fetischismus», «Ihr Hetzplaffen!», «Der, wie es heisst, zukünftige Thronfolger», «schwarze Hintermänner», «Ich rede, so lange ich will!», «Ich muss verlangen, dass Sie (президент) auch uns gegenüber einigermassen anständig vorgehen!», «Mumpitz», «Pfaffen», «hinauswerfen», «clericaler Hetz-apostel», «Byzantiner», «unverschämte Mägel!» Наведені цвітки є лиш частиною епітетів, які можна було почути на згаданім засіданю.

— **3і вітрам в полі.** З Переміштя доносять, що майже щодень по кільканадцять селян приходить до тамошнього магістрату читати ся за якимсь К. агентом товариства «Unio Catholica», який забрав від них гроші а не дав їм нічого посьвідчення ані асекураційних поліс.

— **Землячки катастрофа** дучи ся вчора рано коло стації Нол. на шляху лінійної залізничі. Машиніст Герман згинув, а палич і 4 подорожних потерпіли тяжкі рани а 5 легкі. Винюванком був убитий машиніст тварового поїзду, який вийхав скорше зі стації, як був повинен, і наїхав на курьерский поїзд з Кракова. Тяжко ранені в надпоручник 15. п. кр. об. Кошлар, кадет Ловицький, якийсь Росіянин і ще один з подорожних. Поїздом курьерским їхало також кілька осіб зі Львова і пос. Мойса, але вийшли ціло з катастрофи.

— **Судівництво в Галичині.** До Львова приїхав з Відня секційний радник др. Рещі на конференції а през. д-ром Тхоржовицим обговорював справу судівництва в Галичині. Приїхав, що в сім ріді буде покінчено реорганізація етату судових урядників, яку розпочато перед трема роками. Сего року отвориць ся ще кількадесят нових посад концент-ових урядників від IX до VI ранги, і машиністичайних від XI до IX ранги. Щодо нових судів не порішено нічого, але правительством пристало на предлоказя князя: Відділу ще а 1890. р. аби отворено 30 нових судів в Галичині, а іменн: окружних судів: в Чорткові, Ярославі, Жовкві, Білій, Бокші, Н. Торзі і Малаці; та повітових судів: в Болшівцях Яблони, Ягольниці, Яричеві, Озеряних, Іванівцях, Козлові, Краснім, Лавочнім, Лімній, Підкаміню, Помор'ях, Струсові, Стрипських повіх, Таргакові, Устериках, Велдіжу і в Завалові — у східній Галичині і в Баранові, Єлесьній, Майдині, Рудняках і Заклічній — в західній Галичині. З них отворено доси суд в Заклічній.

— **Голод в Росії** забирає незчислені жертви. Всякі заходи, щоби утаїти стринне положеня, розбили ся о наклакуння до помічя, які роздавали ся зі всіх сторн. Звіти, посилені від губернаторів і рїжних місцевих ратушкових комітетів до головного комітету в Петербурзі, описують загальне положеня в чорних красках. Средства, уділені правительством і поодинокими товариствами, не вистають, щоби хоть провізорично зменшити нужду. Наведемо з поміж соток примірів один: В Кішеневі зголошло ся в тамошнім, локальнім ратушковім комітеті 840 голодуючих родня. Тому вибрав комітет з голодуючих родня лише ті, що «найбільше голодують», лишаючи прочі на Божу волю. Дуже сильно лютує голод в херзонській губернії, де голодний тиф та інші недуги забирають денно тисячі жертв. З лікарських звітів довідуємо ся, що там є люди, які 15 до 20 днів не мали в устах кусника хліба. Правительство заложило у всіх місцях амбуляторії, які однак вже перепо-нені і до зменшеня нужди не багато можуть причинити ся. Лікарі працюють з незвичайним пожертвоуванем, багато з них видає послідку кн-пійку, щоби хорях прокормити. Скоро вість рознесе ся, що заложено амбулаторію, зголошує ся ціла місцева людність, з жаданем, щоби зі прийняти. Телсграма «Скоро поміч кочечна, бо нужда за велика» впливають цілими стосами до центрального комітету, якому не достает конечних средств, щоби всім вимогам хоть вчасти вдовлати. Потіршеня положеня побують ся з днем 15 (28.) цвітня, бо в тім дни товариство «Червоного Хреста» мусить застановити свою діяльність з причини вичерпаня всяких засобів.

— **Крести в викладових залах.** З Будапешту доносять, що вчора оголошено засуд університетского сенату на тих 72 католицьких студентів, які зависали крести в викладових залах. На основі ухвали сенату зжидоватілого будапештського університету ректор уділив студентам прилюдної нагани.

— **3 переміської рускої гімназії.** До одної з

вч-рашних полудневих часопасній доносять, що одні з професорів згаданої гімназії ударив ученика І. кл. Кричовского так сміливо, що сей холював два місяці, а лікарі мусіли виняти ему два ребра. Родич покровиджної дитини передали справу краввій раді шкільній.

— **Фальшивники грошей.** В Маар коло Відня поліція увязнила д-юх фальшивників паперових грошей. Фальшивники називають ся Бесамер і Гачні, оба мали гарні вілли, і суди мали їх за богачів. Тому в їх дивувало, що Бесамер і Гачні не держать службу. Се вичало ся підозрілим поліції і она зробила трусеницю в обох віллах. У Бесамера пійдено машинну до відбиваня грошей і кілька бляхатів виконаних по місяцях, яких десь ще віде не подібно.

— **Пожар фабрики.** Фабрика хемікаліз в Грісгайм коло Франкфурта стоїть вже від трех днів в огні. Пожежі вибухнула в відділі, де вироблювано бездямний порошок, і розширала ся з нечуваною силою по цілу фабрику. В тім часі працювала там позад ти ячу робітників, з яких погибло в огні окол. 150, а других тільки в ринках. Приступ до огня є неможливий зади експлодуючих кітлів. Від вибухів в фабриці завалило ся також кілька сусідних домів. Уривитель фабрика дніс вчора зарядові міста Грісгайм, що велика небезпечність грозить цілму містові. В фабриці єть один котел, в яким нахадять ся пів мільона літрів бензину. При експлозії бензин може завалити ся ціле місто і сусідні села. Магістрат зарядив аби мешкині вийшли як найскорше з міста. Настала страшня метушня. Люди тиснули ся по всіх улицах, не звязуючи на других. Богато погнучено ногами, кілька осіб обожволіл зі страху. По кількох годинах в місті не було живої душі. Одні почували під голим небом, інші пере-несли ся до Франкфурта. Були і такі, що вернули на ніч до міста. Сей пожежі поведо ся по-жарним сторожам уділуєнги по часті огня в дальших будинках фабрики. В голівім будинку горить ще доси. Зі зариць видубого доси звиш 60 жертв пожежі. До відують ся, що тисля погнбших не перейде 150, а позад сто рачених робітників лежать в шпиталях.

— **3 Монако.** Блище дому гри в Монте-Карло вихизує за остатній рік 60.000 марок менше, як попередного року. Загальний прихід вивносив 19.101.000 марок. Дивіденда вивносила о 8 марок менше, а мимо того князеві підвищено платню о 40.000 марок. Давній не побирав він міддон марок, а тепер зажадає ще пів мільона марок на удержаня платної гзардії і на видатки двору.

— **Почгові злодії.** Італійське міністерство почт поучало наліпновати на грошевих листках лише по однім значку почтовім, аби запобіти крадіжки грошей з листів. Коли наліплено більше значків, злодії відліплюють їх, винймають зі середина гроші, а дозвнивши вагу лянту напером, приклеюють знова марки. Шукі готова, лист окрадений і цілий.

— **Жебрак на самоході.** Якийсь жебрак в Парижі, каліки без ніг, купив за ошаджені гроші самохід на чотирох колесах зі силою одного коня і від тої пори поводить ся ему дуже добре. Покинув жебранину, бо торговельники дають ему заробляти темним способом, поручаючи ему рїжні справи до поладженя.

— **Спосіб на кертиці.** Звісно, що кертиці є дуже пожиточні звірята, бо нищать багато шкідливих для господарства хробів і комарів; але они зарозом бувають не раз справдішно язвою в огородах, бо завждо неують грядки. Отже дуже добрим має бути способом, щоби кертиці встрашита з огороду, розкинене козячого гною. Якийсь німецький господар пише, що у него цілий огорог був покритий кертовиням; якже на весну розкинув по огороді і прикопав козячий гній, то кертиці не показали ся ціле літо. Там, де не тримають кіз, вистане роздобуги бодай троха козячого гною і по дрібці закопувати у сьвіже кертовине, а кертиці винесуть ся геть. Є то спосіб легкий, а не шкідливий.

— **Дрібні вісті.** Президія намісництва розписала доповнюючий вибір одного члена повітової ради в Дрогобича з групи сільських громад на день 30. с. м. і одного члена повітової ради в Ландуті з групи мських громад також на день 30. с. м. — З днем 1. мая будуть отворені нові стації телеграфічні в Лисцю, богоодчанського повіта, і в Вязовицях, ярославского повіта. — Міністерство затвердило розвязаня «Zjednoczenia», товариства соціалістичной польскої молодіжи у Львові.

— **Гумористичний кутик.**

В часі залізничих катастроф.

Реставратор: Пане начальнику, прошу підіертти мою просьбу до дирекції, щоби мені знизили чини...

Начальник: Се нічо не допоможе, дирекція знає, що ви маєте гарні приходи на нашій стації, бо подорожні мусять пити «на кураж», пускаючи ся в дорогу.

Авентичне.

— Ого, пане доктор! Ви, такий радикал, буваєте на шляхоцких прип'ятях.

— А так, се для мене найдогідніший спосіб змести їх з лиця землі.

Консеквенції конкуренції.

— Ви написали історію трансвальської війни. Але війна ще не скінчила ся!

— Прещінь не можу чекати до кінця, аж мене випередить хто другий...

Наука, штука, література

— **Молода Україна**, ч. 4, за цвітень 1901. Зміст: *Проф. Микола Карсв*: Змагання російської молодіжки до самоосвіти (конець). — *Прометей Ясенко*: Картини з природних наук. IV. Хемічні сполуки. — *С. В.*: Новий терор. — *Василь Сильвестер Пачовський*: 1. Смуток. 2. Везірна дума. 3. З пісень болю. — Хроніка з нашого життя. — Хроніка з чужого життя.

Телеграми.

Чернівці, 27. цвітня. Вчора відбуло ся торжество 200-літнього ювілея буковинського полка

ніхоти ім. архики. Евгения ч. 41. Рівночасно відбуло ся посвячене нової полкової фани. На торжество прибув архики. Евгений, властитель полка.

Відень, 27. цвітня. Заголошені на вчера збори студентів до салі Ронахера в справі внутрішніх відносин Росії заказала поліція. Перед салею Ронахера зібрало ся коло 150 студентів, а довідавши ся про заказ, демонстрували у спільнім поході по уллицях, доки їх не розігнала поліція. Одного студента арештовано. (У Львові заказано також такі збори «з огляду на добро загалу», яке могло би стати нараженням вмішувати ся до справ сусідньої держави. — *Ред.*)

Гамбург, 27. цвітня. Прибув сюди з Н. Йорку Бальдвін, провідник американської полярної експедиції. Она удасть ся в дорогу в останніх днях червня. Бальдвін має непохитву надію, що ему удасть ся відвайти сліди Андре-ого.

Пекін, 27. цвітня. Англійські війська в борбі під Калінінґ злюбули 16 гармат і 67 возів з амуніцією. Китайці жертвували командантові війск два вози срібла, коли не забере гармат і не донесе про те своїм настоятелям. Минувпої ночі

розлівлено тут плякати, які звивають всіх китайських патріотів до повстання і прогнання чужоземців.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— **Відень**, 27. цвітня. Завідуюча Рада львівско-черновецько-яської залізничі ухвалила предложити загальним зборам розділ з чистого зиску, в квоті 1,156.000 корон, загальної дивіденди 6 3/4%, с. е. 27 корон за акцію і 7 корон за т. зв. «Genusschein», так як як в попереднім році.

— **Будапешт**, 26. цвітня. При вчерашнім тигненю льосів угорского Банку гіпотечного голвна виграна 140.000 К упала на серию 3387 ч. 94, друга 4000 К на с. 2271 ч. 31.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна. Програма від 16. до 30 цвітня 1901.

При співучасті військової музики 80 н. п.

- 1. Увертура. 2. Bangaro i Miss Lakara яванські ігрища. 3. Les Henry, танцери. 4. A-Bo-Kou, жонглерська сцена. 5. Georg i Gutti Edler, гльпейська сцена. 6. Кльовн Zertko зі своїми 15-ма акробатичними псами. — 10 минут павзи — 7. Орхестра. 8. The Gilbals, надвоздушний акт. 9. Fritzi Sarotti, субретка. 10. Nadrage, червообесідник. — Павза. — II. Орхестра. 12. Castell de Vere, кольоратурова співачка. 13. Трупа Fjord, лажвари на штучнім леді; справдішна совганка на сцені. 14. Pawelo Compagnie, 16 осіб, найліпша в світі пантоміна.

Що дня велике представлене. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Водолічне заведење і пансіонат КІСЕЛЬКИ

розширений в минулім році через вибудоване нового дому отвертий цілий рік.

Ближших поясненє уділяє настоятель заведења др. Едмунд Ковальскій. — Львів — Підзамче «Кіселька». 4—10

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечєє будинки і всі предмети движимі против огневих шнід.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарияти Всєч. Духовенству і вірим всім трєх Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11 сот.	} разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премії	171.942	"	"	
Резерва спеціальна	6.000	"	"	
Фонд емеритальний	30.924	"	54 "	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шноди ліквідують ся безпозовочно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краввий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сялтині, Городенці, Терєбовлі, Заліццях, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн обезпеч. в Кракові; в таких обезпечєнь через «Дністер» иде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії. *Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.*

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залізничих обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6-10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6-25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6-20	з	Чернівців (Ілкан, Газацу), Станиславова	6-30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6-46	з	Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. як в Янова	6-43	до	Підзамче дв. головний	
	7-45	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	6-35	до	Станиславова, Підвисокого, Потуптор	
	7-40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8-30	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8-00	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	2-55	до	Скольного, до Лавочного (1. лпн. до 15. вер. до Янова)	
	8-05	з	Соваля, Рави рускої	9-00	до	Скольного, до Лавочного (1. лпн. до 15. вер. до Янова)	
1-35	8-50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9-15	до	Янова	
	11-45	з	Ядослава і Любачова	9-25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підзамче	
	11-55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потуптор)	9-42	до	Чернівців, Станиславова	
	12-55	з	Янова	2-55	до	Соваля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	1-15	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	10-20	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	3-14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.	1-25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
2-20	5-17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підзамче	2-15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята	
2-35	5-40	з	" " на дв. голов.	3-05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	5-45	з	Кракова	3-15	до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
1-45	5-55	з	Чернівців, Ілкан	3-26	до	Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.	
	6-00	з	Соваля, Белзця і Любачова	3-30	до	Ряшева, Хирова, Любачова	
Ніч							
	6-10	до	Станиславова				
	6-13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно				
	6-30	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	12-40	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	6-50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	6-50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	7-10	до	Тернополя дворець головний	7-10	до	Тернополя дворець головний	
	7-33	до	дворець Підзамче	7-33	до	дворець Підзамче	
	7-25	до	Соваля і Рави рускої	7-25	до	Соваля і Рави рускої	
	7-48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	7-48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	9-12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня	9-12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня	
	10-40	до	Чернівців і Ілкан	10-40	до	Чернівців і Ілкан	
	10-50	до	Кракова, Відня, Варшави	10-50	до	Кракова, Відня, Варшави	
	11-00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. и дв. Підзамче	11-00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. и дв. Підзамче	
	11-25	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора	11-25	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
	4-15	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.	4-15	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій рівнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. залізнич. держ. (Львів, ул. Краківских ч. 5) уділяє іясненє в справах залізнич. продає білети всякого рода і розкладїзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 85 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим ваглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніший зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.